

DEKLARACJA WSPÓŁPRACY TEOLOGÓW KRAJÓW TRÓJMORZA

W dniach 23-27 października 2023 r. odbył się w Polsce, w Lublinie w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II Kongres Teologów Krajów Trójmorza *Wiara i teologia bliżej nas*. Zebrali się teologowie z krajów leżących na obszarze pomiędzy Morzem Bałtyckim, Morzem Czarnym i Morzem Adriatyckim: z Chorwacji, Czech, Litwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Ukrainy i Węgier. Powyższa inicjatywa nawiązuje do spotkania teologów krajów Europy Wschodniej w 1991 roku oraz Forum Teologów Europy Środkowo-Wschodniej organizowanych w latach 2001-2011.

Kraje obszaru Trójmorza, w XX wieku poddane wyniszczającej destrukcji ideologicznej systemów totalitarnych, odzyskały swoją niezależność i uświadomiły sobie zarówno swą wyjątkowość historyczną i kulturową, jak też dostrzegły potrzebę współpracy ekonomicznej i kulturowej, integracji przestrzeni środkowoeuropejskiej, opierając się o rozwój komunikacji i wymianę myśli oraz zacieśnianie wzajemnych powiązań ludzkich.

Integracja jakiegokolwiek przestrzeni nie może się jednak sprowadzać tylko do negocjacji politycznych i ustaleń gospodarczych, pozostaje bowiem wtedy jedynie systemem biurokratycznych procedur. Musi stawać się przede wszystkim wspólnotą ducha: podzieleniem wspólnych wartości wpływających dla nas nade wszystko z Ewangelii Chrystusa i prowadzić do kształtowania wspólnej tożsamości. Stąd też wynika stojące przed Kościołami i teologami zadanie budowania tej integracji, poprzez odkrywanie wspólnych miejsc teologicznych i poszukiwanie dróg przeżywania wiary chrześcijańskiej w tym konkretnym miejscu na świecie. Misja teologów krajów Trójmorza jest dwojaka: kierowania wysiłków chrześcijan w czynieniu należących do niego krajów przestrzenią sprawiedliwości, pokoju i odpowiedzialności za stworzenie oraz kształtowania przykładu sprawiedliwego, pokojowego i odpowiedzialnego społeczeństwa dla innych regionów świata.

Jako chrześcijanie, wraz ze wszystkimi ludźmi dobrej woli solidaryzujemy się z braćmi i siostrami cierpiącymi z powodu wojny w różnych częściach świata, szczególnie na Ukrainie.

Teologowie Trójmorza mają wielu wybitnych proroków. Wśród nich święci Cyryl i Metody oraz ich uczniowie, już ponad tysiąc sto lat temu przemierzali przestrzeń Trójmorza, krzewiąc chrześcijańską wiarę i wartości, tworząc narzędzia przemian cywilizacyjnych i afirmując kulturową odrębność jej narodów. Idea cyrylometodiańska przekraczała współczesne jej granice teologicznego myślenia i przyczyniła się do rozwoju kultury chrześcijańskiej w krajach będących dotychczas na peryferiach. Stała się tradycją inspirującą kolejne pokolenia teologów znajdujących w niej odpowiedź na najdawniejsze pytania o relacje między wiarą, kulturą i misją.

Do tego dziedzictwa odwoływali się w nauczaniu o dwóch płucach Europy zwierzchnicy Kościołów chrześcijańskiego Wschodu i Zachodu.

Kongres Teologów Krajów Trójmorza jest manifestacją wspólnoty doświadczeń, poszukiwania elementów wspólnej tradycji i odczytowania znaków czasu. Jest inicjatywą odkrywania potencjału naukowego, kulturowego i społecznego, który dostarczy Kościołom i przywódcom politycznym i społecznym impulsów dla prowadzenia swej misji. Teologowie Trójmorza chcą wspólnie przyczynić się do podtrzymania i rozwoju duchowego oraz intelektualnego dziedzictwa chrześcijaństwa w krajach, z których pochodzą.

Niżej podpisani, obecni na Kongresie teologowie, deklarują wolę współdziałania, które będzie się wyrażało w podtrzymywaniu współpracy, pragnieniu coraz lepszego poznawania się i będzie mogło się ukonkretnić w podejmowaniu wspólnych naukowych badań teologicznych, wspólnych publikacji, organizowaniu konferencji, w wymianie kadry naukowej i studentów oraz dążeniu do aktywnego uczestnictwa w ważnych obszarach życia społecznego, kulturowego i religijnego.

Dan w Lublinie, dnia 27 miesiąca października, Roku Pańskiego 2023